

KpVV Bericht

Informatiebulletin over actuele verkeers- en vervoerontwikkelingen

Nummer 40
Mei 2007

Recreatieverkeer in het landelijk gebied: slim organiseren

Het landelijk gebied verandert. Het belang van de landbouw neemt af en de vraag naar recreatiemogelijkheden neemt toe. Recreative functies als golfbanen, maneges, bungalowparken en fietspaden zorgen voor meer verkeersdruk op wegen die hiervoor minder geschikt zijn. Nederlanders vinden 'groen' steeds belangrijker in hun vrijetijdsbesteding. De spanning neemt toe tussen de inrichting van het landelijke gebied, de recreatieve beleving en de verkeersdruk. Dit bericht gaat aan de hand van praktijkvoorbeelden over knelpunten en oplossingen.

De behoefte aan recreatie in het landelijk gebied is groot, vooral in en rond stedelijke gebieden. Het gaat niet alleen om bezoek aan bos en hei, wat af en toe plaatsvindt. Het plattelandstoerisme groeit. De meeste recreatie vindt plaats in de eigen woonomgeving. Fietsen en wandelen in de vrije tijd zijn populair, evenals paardrijden. De recreatieve ruimte staat onder druk door:

- verstedelijking en verglazing (kassen)
- versnippering van aaneengesloten gebieden
- verstoring door lawaai en drukte
- verdwijnen van het streekeigene
- grote landbouwvoertuigen die langere afstanden afleggen
- nieuwe functies als transportbedrijven in vrijkomende boerderijen.

De relatie tussen stad en het omliggende platteland verslechtert, omdat het platteland steeds meer stedelijke functies krijgt. Nieuwe infrastructuur werpt barrières op en bestaande infrastructuur wordt grootschaliger. Dit heeft gevolgen voor de leefkwaliteit van een woonplaats.

Rol wegbeheerders

Wegbeheerders worden regelmatig geconfronteerd met nieuwe ontwikkelingen. Wanneer het nieuwe bungalowpark

geopend is, blijkt ineens dat het leuke dijkje er naar toe te smal is en dat het niet meer prettig fietsen is. Wanneer dan pas de verkeerskundige in beeld komt, is het vaak al te laat. De waterschappen Hollandse Delta en Rivierenland, die veel wegen in het buitengebied beheren, zoeken steeds vaker contact met ruimtelijke ordenaars, om tijdig in te kunnen spelen op ontwikkeling. Vanuit verkeer gezien zijn functies nabij ontsluitingswegen ideaal. Dat voorkomt dat veel verkeer door recreatief aantrekkelijke gebieden moet rijden. Conflicten met fietsers, wandelaars en paardrijders worden dan vermeden. Soms ontstaan er mogelijkheden voor recreatie door ruimtelijke ontwikkelingen. Ten oosten van Brielle had de zone langs de Brielse Maas een matige ruimtelijke kwaliteit. Door woningbouw in de buurt was een nieuwe ontsluitingsweg nodig. Dit biedt een kans om de recreatieve functies een impuls te geven.

Waterlinie

De Nieuwe Hollandse Waterlinie biedt kansen voor recreatie. Nieuwe functies kunnen het culturele erfgoed behouden. De oude forten lenen zich voor recreatieve functies als musea of lasergamen. De provincie Zuid-Holland, Staatsbosbeheer

Toeristisch overstappunt

>>>

en de gemeente Bodegraven investeren in een informatiecentrum in het fort Wierickerschans. Dit moet ca. 100.000 bezoekers per jaar trekken. Ondanks de ruime parkeergelegenheid is de bereikbaarheid problematisch: de toegangswegen zijn niet berekend op piekdagen. Nu zijn er ideeën voor een transferium. Wanneer mobiliteit eerder was meegenomen in de plannen, had het verkeer bijvoorbeeld aan de rand van het gebied opgevangen kunnen worden. Het hoeft geen probleem te zijn wanneer de parkeerplaats iets verder van de bestemming ligt. Een leuke looproute of een bootje, zoals bij Kasteel Loevestein, zijn goede alternatieven.

Midden-Delfland

Midden-Delfland is een belangrijk recreatiegebied. De mogelijke aanleg van de A4 tussen Delft en Schiedam betekent een extra doorsnijding. Door tijdige betrokkenheid en een goede lobby is geregeld dat de fietsverbindingen blijven bestaan. Er komen zelfs nieuwe verbindingen bij. Bij aanleg van nieuwe infrastructuur loont het om gebruik te maken van het principe 'de veroorzaker betaalt'. Rond Delft ontbreken schakels in het fietsnet ten gevolge van snelwegen, provinciale wegen, spoorlijnen en kanalen. In het verkeers- en vervoerplan van Delft worden hiervoor achteraf oplossingen gezocht, maar dat is kostbaar.

Het vele water in Midden-Delfland vormt eveneens een barrière. Trekpontjes en pontjes die door vrijwilligers worden beheerd, bieden uitkomst. Fietsbruggen hoeven geen obstakel te zijn in het landschap. Met wat extra moeite kan er juist een herkenningspunt ontstaan. Volgens de Groenservice Zuid-Holland zijn fietsroutes in het landelijk gebied belangrijker dan de aanleg van extra groen, omdat de toegankelijkheid van groengebieden problematisch is.

TOP's

Om de Achterhoek op de toeristische kaart te zetten, heeft het Recreatieschap

Achterhoek en Liemers toeristische overstappunten (TOP's) ontwikkeld. Een TOP is een herkenbaar vertrekpunt voor wandel-, fiets- en /of kanoroutes. TOP's liggen in het landelijk gebied én in steden. Ze hebben een parkeerplaats, een horecavoorziening en waar mogelijk een bushalte. Ze liggen aan de rand van recreatief gebruikte gebieden, zodat het autoverkeer het gebied niet in hoeft. Ze versterken de recreatie en de toegankelijkheid van het gebied. Het succes wordt vergroot door de samenwerking met ondernemers. In andere regio's zijn er vergelijkbare initiatieven.

TOP's zijn een goed instrument voor zonerings bij niet al te grote recreatiestromen: het uit elkaar houden van verkeersstromen. Meer omvangrijke recreatiestromen, zoals bijvoorbeeld de Posbank bij Rheden, vragen om omvangrijkere maatregelen. Ook rond de Reeuwijkse plassen is zonerings toegepast, maar dan op een andere manier. Smalle wegen worden tijdens toeristische pieken afgesloten voor autoverkeer om conflicten met fietsers te voorkomen.

Aandachtspunten

De functie van het landelijk gebied verandert. Deze onomkeerbaar ontwikkeling heeft gevolgen voor de mobiliteit. Verkeerskundigen kunnen bijdragen aan de bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied. Hiervoor bestaan de volgende mogelijkheden:

1. Zorg voor een bereikbaar en toegankelijk landelijk gebied. Voorkom barrières door (nieuwe) infrastructuur en maak het mogelijk om vanuit huis per fiets het omringende gebied te bereiken. De Nota Mobiliteit geeft aan dat nieuwbouwwijken een goede fietsverbinding moeten hebben met het buitengebied.
2. Pas zonerings toe: plaats nieuwe functies aan de rand van recreatieve gebieden. Zorg voor goede entrees of transferia voor bezoekers (wandelen, fietsen etcetera) en maak die entrees aantrekkelijk door combinaties met horeca of bezoekerscentra. Recreanten die ter plekke onbekend zijn, laten zich gemakkelijk sturen door wegwijzers en heringerichte kruisingen.

3. Bundel verkeersstromen (Duurzaam Veilig) en sluit indien nodig wegen (tijdelijk) af voor gemotoriseerd verkeer.
4. Houd ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied in de gaten. Probeer de effecten van (recreatieve) functies in te schatten en breng tijdig verkeerskundige aspecten in. Een knelpunt is dat goed cijfermateriaal over recreatieve functies nog ontbreekt.

Meer informatie

Dagje Uit, een voorbeeldenboek over recreatieverkeer (KpVV & Stichting Recreatie), 2006.

Websites

www.kpvv.nl/recreatie
www.stichtingrecreatie.nl
www.achterhoektoerisme.nl

Colofon

Meer informatie over dit onderwerp:

Friso Metz

Telefoonnummer: 010 282 5753

E-mail: friso.metz@kpvv.nl

Het Kennisplatform Verkeer en Vervoer ondersteunt de decentrale overheden bij het ontwikkelen en realiseren van hun verkeer en vervoerbeleid. Het KpVV doet dit door het aanbieden van praktijkgerichte kennis en door het organiseren van ontmoetingen en netwerken.

Kennisplatform Verkeer en Vervoer

Postbus 1031

3000 BA Rotterdam

T 010 282 5000

F 010 282 5023

E info@kpvv.nl

I www.kpvv.nl

Bezoekadres:

Boompjes 200, 3011 XD Rotterdam